

Sygn. akt IV U 181/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 02 lutego 2016 roku nr (...)

w sprawie W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu W. M. emeryturę od dnia 01 stycznia 2016 roku.

Sygn. akt IVU 181/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 05 maja 2016 r oku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 02.02.2016r. odmówił W. M. przyznania emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015, poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż na dzień 31.12.1998r. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni. W stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. od 15.08.1977r. do 31.03.1980r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, podnosząc, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach ani też innych dokumentów, które mogłyby potwierdzić, że praca w tym okresie była pracą w warunkach szczególnych.

Decyzję tę zaskarżył W. M. domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, ponieważ legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dodatkowo wskazał, że z uwagi na likwidację zakładu pracy nie był w stanie przedstawić stosownych dokumentów potwierdzających jego pracę w szczególnym charakterze jako kierowcy samochodu ciężarowego o

dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnosił o ustalenie spornych okoliczności w oparciu o zeznania współpracowników oraz nadesłaną dokumentację osobową.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. M. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony posiada 25-letni okres ubezpieczenia. Udowodnił 21 lat 6 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 1 rok 8 miesięcy i 19 dni okresów nieskładkowych oraz okres uzupełniający – pracę w gospodarstwie rolnym - 2 lata 0 miesięcy i 20 dni. W dniu 19.01.2016r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni, tj. od 02.04.1980r. do 26.01.2009r. w przedsiębiorstwie (...) S.A. przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

/okoliczności bezsporne/

W okresie od 15.08.1977r. do 31.03.1980r. odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący jeździł samochodami ciężarowymi marki K., T., Z. – wywrotką i skrzyniowym przewożąc nimi żwir, piasek, ziemię. Odwołujący jeździł po terenie powiatu (...), (...), (...), a także i w K.. Pracę wykonywał stale, od poniedziałku do soboty na dwie zmiany po 12 godzin dziennie.

/dowód: akta osobowe, a w szczególności: świadectwo pracy z dnia 21.03.1980 r.,

zeznania świadka T. C. – k. 14v as,

zeznania świadka M. S. – k.14v as,

zeznania odwołującego - k. 14v- 15 as/

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków T. C. i M. S., bowiem ich zeznania w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż W. M. w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresie od 15.08.1977r. do 31.03.1980r., kiedy był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Świadkowie pracowali z odwołującym na przestrzeni wskazanego spornego okresu i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały ze sobą i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków - współpracowników odwołującego, że odwołujący pracował we wskazanym okresie zatrudnienia jako kierowca i była to praca w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów zalegających w aktach rentowych odwołującego oraz jego akt osobowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy W. M. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat i posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25-letni okres ubezpieczenia. Rozstrzygnąć natomiast należało, czy legitymuje się on co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy W. M. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresie od 15.08.1977r. do 31.03.1980r. na stanowisku kierowcy skoro organ rentowy kwestionował tą okoliczność.

W orzecznictwie podkreśla się, że brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie przekreśla możliwości ustalania, że ubezpieczony pracę w takim charakterze rzeczywiście wykonywał. W szczególności wnioskodawca może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że jego praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. Zastosowanie mają zatem

art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi tylko domniemanie, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W sytuacji zatem, kiedy brak wymaganego świadectwa wystawionego przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe

zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była realizowana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Poza tym podkreślić należy, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden

z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, LEX nr 1455235; z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX

nr 619638; z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283;

z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329 i z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325).

Skoro więc w niniejszej sprawie organ rentowy kwestionował wykonywanie pracy przez odwołującego w szczególnych warunkach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku kierowcy na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów.

W oparciu o świadectwo pracy, zeznania świadków oraz zeznania odwołującego, akta osobowe Sąd ustalił, że odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony. Odwołujący wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd uznał, że odwołujący w okresie od 15.08.1977r. do 31.03.1980r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych określone w wykazie A dział VIII pkt 2 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Po uwzględnieniu okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. oraz już wcześniej uznanego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat. Z tych względów Sąd nie ustalał już dalszych dodatkowych okresów pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wynikające z treści art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). W. M. osiągnął bowiem wiek 60 lat (...)posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu wskazanych wyżej okresów pracy w warunkach szczególnych legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał odwołującemu emeryturę od dnia 01.01.2016r. od miesiąca zgłoszenia wniosku o emeryturę stosownie do treści art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.